

Den almindelige lovgivningsprocedure

- I den almindelige lovgivningsprocedure lægges Rådet og Europa-Parlamentet.
- Et forslag skal forhandles mellem Rådet og Europa-Parlamentet – om nødvendigt i tre omgange og efter en særlig forligsprocedure – med henblik på opnåelse af enighed. Først når begge institutioner har stemt for en retsakt, er den vedtaget.
- Som i dag kan et forslag vedtages allerede efter førstebehandling, hvis der er enighed om det.

I visse tilfælde gælder der særlige lovgivningsprocedurer, hvor det alene er Rådet, der vedtager lovgivning. Europa-Parlamentet vil i så fald oftest blive inddraget på anden måde, f.eks. ved at skulle godkende de pågældende retsakter.

Der kan ikke vedtages lovgivningsmæssige retsakter inden for EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Se TEU art. 15b, stk. 1 (art. 31).

I en række tilfælde lovgiver EU ikke, men vedtager ikke-lovgivningsmæssige retsakter. Det sker som hovedregel med kvalificeret flertal i Rådet, typisk enten efter høring eller godkendelse af Europa-Parlamentet.

Lissabon-traktaten fastholder Kommissionens initiativret. På lovgivningsområdet kan beslutninger ikke træffes på forslag fra andre institutioner eller medlemslande, medmindre det udtrykkeligt fremgår af Lissabon-traktaten. Se TEUF art. 249A (art. 289). For andre vedtagelser end lovgivning fremgår det i hvert enkelt tilfælde, hvem der har ret til at fremlægge forslag. Det er i langt de fleste tilfælde Kommissionen med den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik som væsentligste undtagelse. Her har udenrigsrepræsentanten og medlemslandene initiativret, se TEU art 28A, stk. 4 (art. 42, stk. 4).

Initiativretten

- Kommissionen skal varetage fællesskabets interesser og har fortsat på langt de fleste områder eneret til at komme med forslag.
- Rådet og Europa-Parlamentet kan anmode Kommissionen om at fremlægge forslag på et bestemt område.

- Som noget nyt kan også et borgerinitiativ fra en million borgere i en række medlemslande anmode Kommissionen om at fremlægge et forslag.
- Kommissionen kan altid selv ændre et forslag, den har fremsat, mens Rådet kun kan ændre Kommissionens forslag med enstemmighed.
- På visse særlige områder har andre end Kommissionen også initiativret. Det gælder navnlig inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, hvor Rådet kan træffe afgørelse på eget initiativ eller på initiativ af udenrigsrepræsentanten. Også inden for retlige og indre anliggender kan et initiativ komme fra en gruppe medlemslande, ligesom Rådet i visse tilfælde kan træffe afgørelse efter en henstilling fra Den Europæiske Central Bank. I forbindelse med suspension eller udtræden af et medlemsland og i forbindelse med forskellige udnævnelser gælder der særlige regler for initiativretten.

Kvalificeret flertal

Lissabon-traktaten medfører for det første, at der bliver tale om en øget anvendelse af kvalificeret flertalsafgørelser i Rådet. For det andet ændres definitionen af kvalificeret flertal i Rådet.

Kvalificeret flertal bliver således hovedreglen, når Rådet skal træffe afgørelse. Kun hvor det udtrykkeligt anføres, træffer Rådet afgørelse på anden måde, se TEU art. 9C, stk. 3 (art. 16, stk. 3). Rådet vil således træffe afgørelse med kvalificeret flertal på omkring 20 områder, hvor der i dag gælder enstemmighed. I tillæg hertil træffer Rådet afgørelse med kvalificeret flertal på mere end 30 områder, der ikke tidligere har været udtrykkeligt omfattet af traktaterne. Som bilag 3 er opregnet de områder, hvor der med Lissabon-traktaten indføres kvalificeret flertal.

I visse tilfælde ledsages overgangen til kvalificeret flertal i Rådet af en såkaldt »nødbremse«, der gør det muligt for et medlemsland at henvise et forslag til behandling i Det Europæiske Råd, hvorved forslaget behandles i Rådet suspenderes. Det gælder områderne for straffeprocesser, strafferet og politisamarbejde samt for social sikring for vandrende arbejdstagere. Se nærmere neden for i kapitel 6 om det politi- og strafferet-